

NIKS ZOMER- VAKANTIE. TIJD VOOR BIJLES

WANT EEN VMBO-KIND IS
VOOR GOOISCHE OUDERS
EEN SCHRIKBEELD

Ouders willen het beste voor hun kind en Gooische ouders net even wat meer. Dus sturen ze 11-jarigen drie weken op zomerhockey-kamp, bereiden ze 7-jarigen voor op de Cito-toets en schrijven ze hun pupillen bij de geboorte al in bij een modellenbureau. Maar of dit ook leidt tot meer succes?

TEKST: JOYCE VAN DER MEIJDEN

Van Gooische kinderen worden topprestaties verwacht. Die prestatiedruk van ouders voelen kinderen vooral in hun schoolleven. Gooische ouders zijn veelal hoogopgeleid en succesvol. Ze verwachten dit als vanzelfsprekend ook van hun kinderen. Een vmbo-kind is voor velen een schrikbeeld, het gymnasium een hoger doel.

Marjan, een voormalig leerkracht in het Gooische basisonderwijs, vertelt: “In groep één informeren ouders al naar de Cito-score van elkaars kinderen. Daar begint de rivaliteit. Als kinderen in groep vier niet in een plus-klasje komen, raken ouders lichtelijk in paniek en huren ze iemand in om hun koter bijles te geven.”

Een aantal populaire middelbare scholen in het Gooi selecteert puur op de uitslag van de Cito-toets. Sterker nog, bij hen moeten kinderen meer punten scoren dan in de rest van Nederland. Yaron de Bok windt zich hierover op. Hij is directeur van Jenaplanschool de Sterrenwachter in Hilversum, waar veel Gooische kinderen naartoe gaan om aan deze vorm van prestatiedruk te ontsnappen. “Ik ben een keer gebeld door een middelbare school met de mededeling: ‘We hebben hier een 537.’ Een kind is geen Cito-score, vind ik, de toets is een middel, geen doel op zich. Maar ouders en scholen voelen wel een enorme druk. Veel basisscholen passen hun lesmethoden aan op de Cito-toets en ouders sturen hun kinderen naar Cito-toets training.”

Volgens Mariëlle Beckers, orthopedagoog van BuroBloei in Amsterdam-Zuid, is er niets mis met toetsen. Maar als leerkrachten en ouders er op blijven hameren, krijgen kinderen vanzelf stress. “Ouders en scholen die kinderen veel laten oefenen op de Cito-toets geven hen geen vertrouwen, eigenlijk geven ze het signaal: ‘je kan het niet.’ Dat kan faalangst in de hand werken.”

Het ontbreekt sommige ouders aan realiteitszin, aldus Marjan. “Particuliere bijles of een huiswerkinstituut kan een kind helpen om de Cito-

toets goed te maken. Met gymnasium als doel. Maar een havo-kind dat naar het gymnasium moet, wordt doodongelukkig. Niet voor niets haalt vaak maar 30 procent van de leerlingen die beginnen aan het gymnasium hun diploma. Ouders regelen huiswerkbegeleiding en als dat niet helpt sturen ze hun kind naar een dure privéschool waar ze een slordige 20.000 euro per jaar voor neertellen.”

Mariëlle Beckers stelt dat bijles en huiswerkbegeleiding kinderen niet slimmer maken, maar ze wel dwingen te leren. Beckers ziet liever dat ouders hun ongemotiveerde kinderen een paar onvoldoendes laten halen en vervolgens samen kijken wat een kind nodig heeft om efficiënter te leren. “Dan merk je wel of ze uit zichzelf harder gaan werken. Zo kweek je doorzettingsvermogen en daar heeft een kind veel meer aan.”

PERFECTIONISME

Omdat het leven van veel Gooische kinderen tot in detail voor ze is uitgestippeld, kunnen ze geen eigen keuze maken. Veel ouders vinden dat het juist gezond is om kinderen uit te dagen het maximale uit zichzelf te

DE ORTHOPEDAGOOG

**JUIST DOOR
FALEN EN
FRUSTRATIE
WORDEN
KINDEREN
UIT HUN
COMFORT-
ZONE
GETROKKEN
EN DAAR
GROEIEN
ZE VAN'**

halen. Zo kweek je doorzettingsvermogen. En een beetje competitie hoort er nu eenmaal bij in het leven. Zij leren hun kinderen hier al vroeg mee om te gaan. Bovendien heeft deze opvoeding hen zelf ook geen windeieren opgeleverd. Door hun studie en netwerk zijn ze ver gekomen. Dat gunnen ze hun kinderen ook. Zij hebben nu eenmaal de middelen, waarom zouden ze die niet inzetten om hun kinderen de beste start te geven in het leven? Volgens Mariëlle Beckers ervaren kinderen van dergelijke ouders echter te veel druk: "Ouders zien hun kinderen vaak als een verlengde van zichzelf. Zij moeten ook op hockey en naar de universiteit. Gooische ouders leggen, in hun perfectionisme, een enorme druk op hun kinderen die in alles moeten excelleren, een onmogelijke opgave. Met onzekerheid en faalangst als gevolg."

Beckers, zelf moeder van zeven kinderen, ziet veel gestreste ouders die hun kinderen van hot naar her slepen. "Die spanning brengen ze over op hun kinderen. Bovendien leren deze kinderen niet om zichzelf te vermaken. Ze hangen zelden lekker op de bank, ze vervelen zich nooit. Terwijl juist verveling de creativiteit bevordert. Kinderen hebben het druk, bij achtjarigen zie ik al echt stress. Ze zijn moe, overprikkeld en snel geïrriteerd."

Daarnaast stelt de orthopedagoog dat de motivatie van kinderen daalt wanneer keuzes aan hen worden opgelegd en niet echt vanuit henzelf komen. Kinderen worden veel blijer wanneer ze iets zelf hebben bereikt. "Pushen werkt alleen op korte termijn. Op lange termijn leren ze niet om eigen keuzes te maken en om uit zichzelf hard te werken. Kinderen voor wie het pad altijd wordt geëffend, leren ook niet om te gaan met hobbels. Juist door falen en frustratie worden kinderen uit hun comfortzone getrokken en daar groeien ze van. Ik zie dat ook bij een aantal studenten aan de Universiteit van Amsterdam waar ik doceer. Ze komen volkomen onvoorbereid vanuit het veilige Gooi naar Amsterdam Oost. Ze hebben geen bijbaantje omdat hun ouders alles voor ze betalen, zelfs hun telefoonrekening. Ze moeten nog leren hun eigen boontjes te doppen."

Volgens Beckers zijn veel hoogopgeleide ouders die pushen, zelf ook opgegroeid als de 'achterbankgeneratie', de kinderen die overal naartoe worden gebracht. "Ze hebben vaak zelf ook nergens hard voor hoeven knokken. Ze weten niet hoe het is om op eigen kracht succesvol te zijn. Ze lijken bang dat hun kinderen het later minder goed hebben dan zijzelf. Daarom bieden ze hen alles aan, ze hebben daar ook de middelen toe."

Iedere ouder wil dat zijn kind gelukkig is en een goed mens wordt. "In het nastreven van dat geluk vergeten Gooische ouders wel eens dat geluk meer is dan een VWO-diploma, hockeyprestaties en een knappe verschijning in merkkleding. Bovendien zijn kinderen die hun eigen keuzes maken veel succesvoller in hun latere leven. Ouders moeten meer in de relaxstand. Voor henzelf is dat ook veel beter."

KINDERMODEL

Uiterlijk is belangrijk. Vooral moeders willen graag dat hun kinderen er, net als zijzelf, tip top uitzien. Mariëlle Beckers ziet in haar omgeving, Amsterdam Zuid, jonge meisjes die hun haren hebben laten

verven. “Sommige kinderen zijn zich al heel jong bewust van merken. Een meisje uit groep zes trakteerde op haar feestje cupcakes met het Chanel-logo. Alles moet perfect zijn. Ik zie kinderen van acht met een beugel, terwijl dat volgens de orthodontist pas echt resultaat oplevert bij kinderen vanaf dertien jaar. Die nadruk op uiterlijk op zulke jonge leeftijd kan de ontwikkeling van een gezond zelfbeeld belemmeren.” Meisjes worden meegesleept in de shopcultuur van hun moeder, sommigen winkelen al op jonge leeftijd in de P.C. Hooftstraat. In Laren en Blaricum zie je op het schoolplein meisjes uit de onderbouw gehuld in Chanel, Burberry en Ralph Lauren. In de bovenbouw dragen ze skinny jeans met hippe slangenleren boots en, net als mama, lange loshangende haren.

Ouders, vooral moeders, scheppen graag op over de looks van hun kroost. Gooische moeder Ellen vertelt: “De trend is om kinderen al jong in te schrijven bij een modellenbureau. Het is heel stoer om te kunnen vertellen dat je kind fotomodel is. En ook daar is competitie, want het maakt nogal uit of je kind werkt voor Zeeman of Gaastra.” De eigenaresse van een kindermodellenbureau met veel klandizie in Den Haag, die alleen anoniem wil reageren, herkent dit: “De rivaliteit tussen ouders is enorm. Kijk maar eens op Facebook. Ouders koketteren met de mooie foto’s en opdrachten van hun kinderen. Maar ouders die kinderen pushen, krijgen weinig voet aan de grond. Een kind dat niet wil, krijgen we ook niet mooi op de foto. Dan is het snel einde oefening.”

“Ouders zijn trots op hun kinderen omdat ze in een tijdschrift staan, maar vergeten ze te complimenteren voor echt belangrijke kwaliteiten”, aldus Mariëlle Beckers. “Omdat ze leuk en sociaal zijn bijvoorbeeld, of omdat ze in de tram opstaan voor een oudere.”

EERSTE TEAM

Gooische ouders hebben veelal een heel duidelijk beeld hoe hun kinderen op school en op het sportveld moeten presteren. Voor hen is het lidmaatschap van hun kinderen bij de hockeyclub een absolute must. Ze hockeyen vaak zelf en hun sociale leven speelt zich af op de club. “Sommige ouders willen dat hun kind hockeyt om zelf te kunnen netwerken langs de lijn”, vertelt Mariëlle Beckers. “Of omdat ze denken dat hun kinderen de vriendschappen die ze opbouwen bij de hockeyclub later goed kunnen gebruiken. Ik ken kinderen van elf die drie weken naar een internationaal kamp worden gestuurd. De vriendschappen die ze daar opbouwen zijn hun latere netwerk. Ouders zijn hier bewust mee bezig.”

Gooische moeder Annemarie heeft kosten noch moeite gespaard voor het lidmaatschap van haar dochter, tevergeefs. “Drie jaar lang stond ik achter de bar, mijn man heeft zijn scheidsrechterskaart gehaald en is zelf ook weer gaan hockeyen. Maar steeds werd mijn dochter uitgeloot. Toen ik verhaal ging halen bij de hockeyclub kreeg ik de tip om ook lid te worden van één of twee commissies. Dat zou mijn kansen vergroten. Het is zo frustrerend.”

Eenmaal lid, doen ouders er alles aan om hun kind in het eerste team te krijgen. Daarvoor schakelen ze hun vrienden in of schenken ze een geldbedrag aan de club. Mariëlle Beckers is hockeycoach van het

team van haar zoon. “Ik zie jongens die van voetbal af worden gehaald omdat ze moeten hockeyen. Dat vind ik zo sneu. Want een kind dat niet gemotiveerd is doet niet echt mee en heeft ook geen plezier.”

Langs de lijn staan ouders te schreeuwen, Anne Fleur moet meer naar rechts, naar voren enzovoort. “Maar pushen werkt averechts,” stelt Beckers, “hun kind denkt dan dat het niet goed genoeg is en wordt onzeker. Met faalangst als gevolg. Ouders zijn snel gefrustreerd. Ik ken mensen die bijna hysterisch werden omdat hun kind niet geselecteerd werd voor een hoger team. Die emotie brengen ze over op hun kinderen. Ik heb een kind van zeven uit frustratie een hockeystick zien stukslaan. En wat zei de moeder? ‘Ik koop wel even een nieuwe stick voor je, dan kan je de tweede helft weer meespelen.’ Een verkeerd signaal, want een kind leert op deze manier nooit met zijn frustraties om te gaan.”

Vanwege privacyredenen worden Ellen, Marjan en Annemarie niet bij hun eigen naam genoemd. Hun namen zijn gefingeerd.

DE LEERKRACHT

‘ALS KINDEREN
IN GROEP VIER
NIET IN EEN
PLUS-KLASJE
KOMEN,
RAKEN DE
OUDERS
LICHTELIJK
IN PANIEK’